

Извештај со квалитативните информации за кредитниот ризик

Реден број	Елементи на управувањето со кредитниот ризик	Опис
1	2	3
1	Политика за управување со кредитниот ризик	<p>Банката има воспоставено и применува политики за управување со кредитниот ризик, со цел обезбедување стабилност и одржливост на кредитното портфолио. Овие политики опфаќаат:</p> <p>Политика за кредитен ризик на население која што го регулира начинот на одобрување на кредитните изложености кон физички лица, со јасно дефинирани критериуми за кредитоспособност на физички лица.</p> <p>Политиката за кредитен ризик на портфолио на мали кредити обезбедува рамка за управување со кредитните изложености од сегментот на мали кредити, со посебен акцент на јасно дефинирани критериуми за кредитоспособност на мали кредити.</p> <p>Корпоративна кредитна политика – дефинира принципи за одобрување на кредитите кон правни лица-корпоративни клиенти.</p> <p>Процедура за пресметка на исправка на вредност на финансиските средства - Го регулира начинот на пресметка на исправка на вредност и посебна резерва на финансиските средства на банката</p> <p>Процедура за спроведување на стрес тестирање на Стопанска банка АД Скопје - Целта на стрес тестот е да се оцени отпорноста на Стопанска банка АД Скопје на хипотетички стрес настани под одредени рестриктивни услови. Во согласност со Одлуката за методологија за управување со ризиците, Стопанска банка АД Скопје врши стрес тестирање најмалку еднаш годишно со цел анализирање на чувствителноста на Банката на сет од екстремни но веродостојни шокови како резултат на изложеноста на кредитен ризик, ликвидносен ризик, ризик од промена на каматни стапки во портфолиото на банкарски активности, валутен ризик како и оперативен ризик. Во однос со пристапот, се разликуваат стрес тестови со поединечен фактор или тестови на чувствителност и тестови со повеќе фактори или сценарија односно Стрес тестови на чувствителност и Стрес тестови со сценарио.</p> <p>Стопанска банка АД – Скопје (Банка) врши продажба на сопствени побарувања согласно Политиката за продажба на побарувања - Политиката ги утврдува клучните принципи при продажба на побарувањата, со посебен акцент на постапката за продажба и улогата на секоја инволвиран организационен дел на Банката. Ова со цел остварување транспарентен процес, заштитивајќи ја репутацијата и кредитбилитетот на Банката, а преку целосна усогласеност со позитивните законски прописи и подзаконски акти.</p>
2	Организациска поставеност	<p>Секторот за кредитен ризик го покрива спроведувањето на политиките и процедурите за анализа/оценка на кредити и процесот на одобрување кредити на население, портфолиото на мали бизниси, како и корпоративното портфолио, обезбедувајќи целосно усогласување со политиките на Групациската NBG и со локалните прописи. Секторот се состои од три дирекции и тоа: Дирекција за кредитирање на население, Дирекција за кредитирање на мали компании и Дирекција за корпоративни клиенти. Во рамките на Секторот за уривање со ризици, Дирекцијата за контрола на кредитен ризик и капитал е одговорна за воспоставување и одржување сеопфатна рамка за контрола на кредитниот ризик, со цел да се обезбеди целосно усогласување на дневните активности на Банката со регулативата на НБРСМ, политиките и другите внатрешни акти на Групациската НБГ и на Банката. Покрај тоа, таа е одговорна за моделите за кредитен ризик (скоринг и рејтинг) и моделите за пресметка за исправката на вредност. Сектор за кредитен ризик директно известува на Сениор Директорот за кредитен ризик и на Генералниот Директор за ризици, додека пак Дирекцијата за контрола на кредитен ризик и капитал директно известува на Директорот на Секторот за управување со ризици и на Генералниот Директор за ризици.</p>
3	Достасани побарувања	<p>Износот на побарувањата на банките врз основа на главница, камата и други побарувања коишто клиентот бил должен да ги плати на рокот на достасување, како и побарувањата на банката за извршените плаќања врз основа на гаранција, акредитив или друг вид вонбилансна позиција.</p>
4	Нефункционални кредитни изложености	<p>Утврдувањето на нефункционалната кредитна изложеност кај физичките лица се врши на ниво на поединечна кредитна изложеност, а кај правните лица се врши на ниво на клиент.</p> <p>Нефункционална кредитна изложеност е:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кредитна изложеност чии достасаните побарувања кон клиентот по која било основа кај кои долгот не е наплатен подолго од 90 последователни дена сметано од денот кога достасаниот износ го надминал прагот на значајност (1% релативен праг и 6000 МКД за физички лица / 30.000 МКД за правни лица); - кредитна изложеност на клиент за кој е утврдено дека клиентот нема да може да ги намира своите обврски кон банката во целост - неможност за наплата; - кредитната изложеност класифицирана во категориите на ризик „Г“ или „Д“; - кредитната изложеност која исполнува услов да биде класифицирана како нефункционална реструктурирана кредитна изложеност; - изложеноста кај која е утврдено дека постојат објективни докази дека настанало оштетување, во согласност со регулативата на Народната банка на Република Северна Македонија за методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи; - вонбилансна позиција за која постои веројатност дека ќе биде активирана или искористена при што билансната изложеност којашто ќе настане со нејзиното активирање или искористување ќе ги исполни условите за нефункционална кредитна изложеност.
5	Реструктурирани кредитни изложености	<p>Кредитната изложеност кај која е извршено менување на договорните услови на постоечка кредитна изложеност или одобрување нова кредитна изложеност за затворање постоечка кредитна изложеност на клиент, којшто има финансиски тешкотии за намирување на своите обврски, при што менувањето, односно одобрувањето нова кредитна изложеност не би било извршено доколку клиентот може или би можел да ги почитува условите од договорот за постоечката кредитна изложеност.</p>
6	Утврдување на исправката на вредноста и на посебната резерва	<p>Утврдувањето на исправката на вредноста и на посебната резерва, како и класификацијата на кредитните изложености се врши автоматски со помош на сопствено развиена софтверска алатка. Алатката ја изведува категоријата за ризик за секоја изложеност врз основа на класификациска матрица со параметри како влезни податоци, во согласност со интерната Методологија на матрицата за класификација во линија со одредбите на Одлуката за методологија за управување со кредитниот ризик на НБРСМ.</p> <p>Автоматски изведените класификации на ризик по должник се разгледуваат од Секторот за управување со ризици и се доставуваат до Комитетот за класификација за верификација. Врз основа на дополнителни информации за должникот и/или професионална проценка од членовите на Комитетот за класификација, тие можат да побараат повторно разгледување на автоматски изведената класификација на ризик само преку повторување на целокупниот процес на автоматска класификација по вклучување на новите информации. Клучни елементи во матрицата за класификација се: Тековни денови на доцнење, Историски денови на доцнење, Кредитна способност (за правни лица изразена преку интерен рејтинг, додека кај физичките лица преку DSTI), квалитетот на колатералот, функционален или нефункционален статус, реструктурирање и дополнително кај правните лица се земаат предвид стечајните постапки.</p> <p>Банката го пресметува износот на исправка на вредноста и на посебната резерва за сите договори од кредитното портфолио со примена на индивидуален пристап. Кај правните лица за кои не е утврдена исправка на вредноста/посебна резерва, истата се утврдува на групна основа. За таа цел должниците се групираат во хомогени групи врз основа на слични карактеристики на кредитен ризик кои ја одразуваат способноста на должниците да ги платат сите доспеани износи согласно договорните услови земајќи ја предвид индустријата во која работи должникот, како и интерниот рејтинг.</p>